

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Domnul a înviat.

Ar trebui să fiu cu deplină conștiențiozitate crainicul adevărului. N'ar trebui să existe în sufletul meu nicio îndoială. Așa ar fi logic, ca lumina Învierii să pătrundă toate judecățile mele. Așa ar fi bine, ca spiritul Învierii să dea timbru tuturor faptelor mele. Așa ar fi frumos, ca faptul Învierii să aducă armonie în sentimentele mele eterogene. Ar trebui că din toate sunetele cerului și ale pământului să aud, din întreaga înfățișare a câmpiilor și munților, din minunata privilegiate a boltei cerești să citesc ce este scris cu litere de flori binemiroitoare și stele mult strălucitoare: **Domnul a înviat.**

N'ar trebui să urăsc pe

nimeni. Hristos a înviat și mie și ție. Suntem frați. Suntem uniți în adorația Aceluia care a înviat. Știind aceasta nu se poate ca să nu-ți cer iertare dacă te-am vătămat și să nu te iert dacă m'ai vătămat. Să se depărteze de azi dintre noi tot, ce ar putea face ca să nu te privesc ca frate, căci: **Hristos a înviat.**

Să nu mai fie plâns și amărăciune în lume! Toate durerile par infinit de mărunte, față de unica bucurie care a schimbat soarta noastră, bucuria Învierii. Toate grijile noastre sunt microscopice față de grija cea uriașă care am fi avut-o fără înviere. Tot plânsul de pe lume este nimic în raport cu vaietul ce ar fi părăsit buzele omenirii nerăscumpărate. Deci să ne bucurăm într'adevăr de În-

vierea Domnului și din Inimă să ne vie salutul: **Hristos a înviat!**

Iar când ne salută cineva cu „Hristos a înviat,” să simțim fericirea cea mai superioară și cea mai adâncă. Cea mai superioară, căci ea izvorește, — nu din puterea terestră, — ci din atotputernicie divină. Cea mai adâncă, căci posibilitatea acestui salut, în adâncimile ființei noastre, în sufletul nostru a produs schimbare. Deci să-i răspundem acestui salut răsunător și clar, ca să se audă până la marginile lumii, dulce și înduioșitor, ca răspunsul nostru să pătrundă în inimile cele mai pietrificate, războinic și triumfător, să observe lumea întreagă că noi suntem membrii bisericii luptătoare: **„Adevărat ca înviat!”**

Irina Berinde.

Inviere.

Ca un porumbel alb se avântă sufletul plin de bucurie dumnezească printre zările albastre, scâldate în soarele primăverii; se învârteste în joc pe deasupra pădurilor înmugurite, peste livezile în floare, se urcă mereu până ce se pierde în adâncul văzduhului ca un fulg alb.

În liniștea divină a dimineții de Paști: pământ, floare, apă, vietate stau înfrățite într'un imn izvorit din adâncurile existenței, într'un imn de adorare, de recunoștință: imn ce se ridică spre slăvi: „Doamne, strigă sufletul în cuvântul lui, tu m'ai mântuit prin sfânta Ta pătimire, prin răstignirea Ta pe Cruce, prin moartea Ta, Tu ne-ai răscumărat, Tu ne-ai făcut iarăși demni de Atotputernicul, Tu ne-ai scos din păcat, din întunec, Tu ne-ai dat razimul nostru de-alungul veacurilor pământești: sfânta Euharistie, prin care tu ai rămas vesnic lângă noi spre a ne arăta drumul, Tu ne-ai dat credința.”

Dar aceste daruri dumnezești presupun îndeplinirea din partea noastră a sfintei porunci: „să vă iubiți unul pe altul, precum v'am iubit eu pe voi,” presupune interiorizarea rugăciunii sacerdotale: „Părinte Sfinte, păzește întru numele Tău pe cei cari mi i-ai dat mie ca să fie una precum și noi, și ca lumea să creadă că tu m'ai trimis,” rugăciune pe care Isus a murmurat-o cu puțin înainte de începerea pătimirii.

Sunt realizate acestea? Mai putem oare trăi liniștiți zilele, insultând pe Răstignit?

Ne vom trezi într'o zi cu o cruciadă de revoltă și desgust din partea încreștinaților din celelalte continente. Poate că ei vor forma oastea sinceră a Domnului, poate că ei sunt lucrătorii din parabolă ce intră târziu în via Domnului spre a lucra.

Nu se vede oare din minunata dezvoltare a bisericii catolice că aceasta e biserica cea adevărată? Dânsa e focarul umanizării, a civilizației; e instituția în care inima n'a încetat niciodată să bată în șirul neîntrerupt de căpetenii, din adâncul veacurilor, dela sf. Petru, urmașul lăsat de Domnul. Biserica catolică poate cuprinde într'însa toate popoarele; aceste popoare pot sorbi dintr'însa izvorul de viață, principiul virtuților, a omeniei, a bunei înțelegeri.

Intr'însa gălăsluește sfântul Duh, dânsa e misionara Domnului nostru, așa se explică vitalitatea ei nesecată, etern fecundă.

A întârzia cu unirea e a trăi ca niște antropofagi; sfășiem trupul Domnului, noi înșine îl sfășiem, îl distrugem, îl tăgăduim, iar urmarea . . . devenim animale hidoase ce ne vom arunca în mare ca porcii din parabolă.

Unirea cu Roma, cu leagănul vieții noastre românești va pulsa în sufletele noastre voința romană, voința creștină, ne va face pași neșovăelnici, ne va reda vechea nobleță și demnitate, ne va imbia spre lucru în toate direcțiunile, ne va scoate din tetargie, ne va ridica moralicește și economicește.

„Invierea” să ne fie un pas înainte pe drumul „gintei latine.”

O. C.

Sfânta Liturghie.

Răsfoind paginile istoriei, observăm, că fiecare epocă are oameni distinși, cari descriu prompt evenimentele bune sau triste ale epocii, eternizează spiritul și obiceiurile ei. Așa și Biserica catolică își are oamenii săi distinși, cari din secol în secol studiază și în scrierile lor păstrează evoluările observate, bunăstarea sau mizeria, suferințele și obiceiurile vechi sau noi ale Bisericii. Acești oameni distinși ai Bise-

ricii sunt: scriitorii evangeliști cari ne dau icoana fidelă a epocii lui Hristos, apoi sfinții părinți, cari au trăit după Hristos și ne arată stările din secolul în care au trăit.

Aceștia — cari figurează ca izvoare vrednice de credință nu numai în istoria Bisericii ci și în cea profană — ne dau cunoștințe sigure despre cultul dumnezeiesc al Bisericii catolice.

Deja în „Faptele Apostoli

lor" găsim următoarele : „Și petreceau în învățătura apostolilor și întru împărtășire și întru frângerea pâinii și în rugăciuni (Fapte II, 42).

Ce însemnează expresia : întru împărtășire și întru frângerea pâinii ?

Sub „frângerea pâinii” se înțelege sfânta Liturghie. Scriitorul sfânt o numește „frângerea pâinii,” pentru că la prima Liturghie, la cina cea de taină, Isus Hristos luând pâine, binecuvântând, „frângând” a dat-o sfinților săi apostoli. De alta parte pâinea s'a frânt și din motivul, că nu numai preotul liturghisitor, ci și credincioșii botezați s'au împărtășit.

Că scriitorul sfânt aici vorbește despre sfânta Liturghie ne arată următoarele : „Și în toate zilele au petrecut cu toții împreună cu un cuget în biserică” (Fapte II, 46) Pentru ce ? Ca să poată fi de față la „frângerea pâinii,” deci la jertfa liturgică.

Scriitorul necunoscut al învățăturii celor doisprezece apostoli, care a trăit în secolul I scrie : A zis Domnul : să mi se aducă jertfă curată în tot timpul și în tot locul, pentru că eu sunt împărat puternic și numele meu este mare între popoare.

Acest scriitor ne vorbește despre jertfă curată. Care este însă jertfa curată ? Aceea, care se aduce lui Dumnezeu pe altarele bisericilor : jertfa liturgică.

În secolul al doilea sfântul Ireneu se ocupă cu cultul dum-

nezeiesc și când pomenește despre sfânta Liturghie, arată, că : aducem de jertfă lui Dumnezeu pe Acela, care este al Lui, adică pe însuși Isus Hristos.

La cronicarii secolului al treilea încă se pomenește sfta Liturghie, cum arată sfântul Ipolit : Zilnic se arată și se jertfește pe alterul tainic și dumnezeiesc trupul neprețuit și sângele neprihănit al lui Hristos.

În secolul al patrulea, când erecicii (donatiștii) au atacat altarele creștinilor, într'o scrisoare de apologie Optatus îi întreabă : ce rău va făcut vouă acel Hristos, al cărui trup și sânge a locuit — un timp — pe acest altar ? anume în sfânta Liturghie.

Că sfânta liturghie este urmarea dispozițiilor dumnezeiești, ne arată și monumentele și diferitele obiecte sfinte. În primele secole ale creștinismului a fost în vigoare „disciplina arcani,” regulamentul tănuirii.

În înțelesul acestei discipline nu s'a putut vorbi despre tainele creștine altcum, decât figurativ, ca aceia — cari nu s'au putut ridica cu suflet curat pe pedestalul creștinismului — să nu batjocorească cele sfinte. Aceasta se observă pe frescurile catacombelor.

În capela unei catacombe este un tablou, care arată un altar de jertfă cu trei picioare, pe care sunt așezate trei pâini și un pește. La picioarele altarului sunt așezate șapte coșuri pline cu pâine. Cum scrie Optatus pâinea și peștele în-

semnează pe Hristos și cele 7 coșuri înmulțirea pâinei, iar întregul sfânta Liturghie, în care Hristos se dă omenirei întregi.

Tot în catacombe se poate vedea un alt tablou, care reprezintă un altar. Înaintea altarului un preot cu mâinile întinse asupra jertfei, iar în față se poate vedea jertfa lui Avram. Ce însemnează acest tablou ? Jertfa dumnezeiască înfăptuită, în care nu omul, ci însuși Dumnezeu se jertfește, deci sfânta Liturghie.

Apoi multe tablouri reprezintă un miel, pe spate cu un vas cu lapte, deasupra cu glorie. Cine-i acest miel ? Mielul lui Dumnezeu, Isus Hristos, iar vasul cu lapte împrejmuț cu glorie este sfânta cuminecătură, în care Isus Hristos ni se dă.

Iată o foarte mică parte din istorie, care ne arată, că sfânta Liturghie a fost rânduită de Isus Hristos, pentru că din secol în secol, ca pe niște trepte ne duce până în foișorul cinei celei de taină, unde a fost rânduită, arătată întâia oară de Isus Hristos, ca să fie arătată în tot locul și în toată vremea.

Mismar

Citiți și răspândiți

„Dumineca”

Agrul nostru . . .

În marasmul atât de generalizat și parcă tot mai accentuat al vieții publice și private tânjește și asociația noastră. Mulți o cred și admit aceasta situație, ca fiind foarte naturală, din vreme ce nu întrevăd motivele pentru care noi am putea forma o excepție dela regula generală. Această abdicare fatalistă a scepticismului blazat, caracterizează intelectualitatea noastră și poartă în sine germeni foarte periculoși pentru orientarea noastră viitoare.

Este anume profund greșită concepția noastră de generalizare mondială — am zice — a inactivității, prin care căutăm a ne scuza incapacitatea și trândăvia, căci în alte țări lucrurile se petrec cu totul altfel. Într'adevăr toată lumea apuseană reacționează puternic pentru a se salva de nenorocirea crizei morale postbelice. Dacă nu ar fi să amintim decât impresionantele rezultate obținute de „Acțiunea Catolică,” și încă ar fi destul, chiar pentru cei mai slabi de înger, ca să-și revie puțin în fire.

Așa zisele dorinți de bine nu lipsesc nici la noi, ba mai mult, chiar ne complacem în dialectica unui criticism exagerat. După ce ne-am spus părerea — care trebuie să fie cea mai autentică, deoarece suntem cea mai genială ramură a Romei latine — și am tras concluziile pesimiste — potrivite orientalismului nostru bizantin — parcă am isprăvit cea mai bună

treabă în lume, căscăm una mare și putem merge la culcat. Îmi dau seama perfect, că sunt cam crud și dur, dar încă tot nu am redat destul de fidel nepăsarea și indiferentismul intelectualului român unit din vremurile noastre așa de frământate. Toată onoarea excepțiilor, cari înfruntă totul și nu se lasă descurajați de nimic.

Superficialitatea noastră proverbială nu ne permite o examinare sistematică a genezei lucrurilor și în consecință nici promovarea mijloacelor de îndreptare. Dacă s'ar face aceasta examinare atentă a situației, atunci cei de bună credință și cu tragere de inimă ar observa imediat, că Agrul nostru este chemat — și în bună parte poate chiar singur capabil — la o remediere a situației.

Asociația noastră înseamnă în primul rând atasarea intelectualilor la Biserică, luând noțiunile în sensul cel mai adevărat al cuvântului, deci propagarea unui creștinism practicant și activ, cu vorba, care vrea să redea tăria neclintită a convingerii și cu fapta, care în pilda dată vede o lege pentru alții. Intelectualilor noștri crescuți în bună parte la vetre preoțești sau descendenți din jărănimea noastră profund religioasă din fire și terminându-și școlile în instituțiile susținute de Biserică, ce bine le stă, Doamne, în această postură de fii credincioși.

Voi, fiii slujitorilor dela al-

tare, în a căror suflet nu a rămas nimic din atmosfera parohiilor, zidite lângă, sau peste drum de biserică, sau voi proaspeți orășeni, cari în zgomotul tramvaielor și automobilelor nu mai auziți răsunând ecoul îndepărtat al troparelor din strana modestului vostru dascăl din copilărie, nu vă dați seama oare că desrădăcinarea voastră este mai mult ca ingratură ?

Pericolul e mare și foarte serios, căci nu se pierd numai câțiva intelectuali — a căror număr, durere, este mult mai considerabil decât se crede — ci prin ei un popor întreg rămâne tot mai lipsit de conducători adevărați, ceea ce se resimte așa de greu, mai ales în vremurile tulburi de azi.

Iată pentru ce facem un călduros apel către toată lumea intelectuală, să binevoiască a îmbrățișa cu mai multă ardoare, cauza sfântă a Agrului nostru. Ii rugăm pe intelectualii noștri, că în special să se folosească de convenirile de Paști, pentru a creia în jurul Asociației noastre o atmosferă cât mai prielnică pentru adunările anuale, a căror dată este prevăzută în statute pentru Dumineca Tomii.

Dr. V. German

(Vestitorul No. 9—10)

NUMIRI. Onoratul Petru Perșe din Sârbi a fost numit la parohia vacantă Budești. Felicitări !

Paștile.

Azi, pe pământ
e atâta liniște și pace
Natura-și cântă imnu-i sfânt,
pe coarda care ei îi place;
căci Cel încoronat cu spini,
— bătut, batjocorit pe uliți
de mii și sute de pегăni,
străpuns de nemiloase sulii —
— A 'nvins puterea morții
Cu spada-i de împărat
și cu mărire mare
din morți a înviat.

Și-i atâta feerie
In clipa-aceasta mare, sfântă,
că p'arcă-auzi ecou de trâmbiți
de lire de argint ce cântă
ingerii de bucurie,
Slăvind pe Marele Impărat,
Ce'n negrăită strălucire
azi din morți a înviat.

Și tot creștinul azi tresaltă
la clopotul ce preamărește
îvingerea cea mai înaltă,
ce astăzi se sărbătorește.

Cum să nu te 'nalți o clipă...
când vezi bătrâni, feciori, fecioare
pe cărări, pe ulicioare
îmbrăcați de sărbătoare
... și fără umbră de durere
și 'ndreaptă pașii la 'nviere,
... senini, cu suflet mângăiat
își zic zâmbind: Hristos a înviat!

SABINA

Poșta redacției și administrației. Orice corespondență ce privește gazeta, rugăm a o adresa la: „Dumineca” Sighet, Piața Unirii 25.

Consistor papal.

In ziua de 1 Aprilie crt. in sala consistorială a Vaticanului s'a ținut sub presidiul Preafericitului Părinte Papa consistor secret. Cardinalii s'au prezentat în număr mare.

Cu aceasta ocazie Papa a rostit o vorbire plină de grijă în ce privește viitorul Europei.

In rândul întâi relevă, că consistorul a fost conchemat de a da părerea sa în ce privește canonizarea cardinalului Ioan Ficher episcop de Rochester și Toma More cancelarul imperiului britanic. Ei sunt podoaba Bisericii și a Angliei și nădăjduesc — zice sf. Părinte — că glorificarea lor va avea roade speciale pentru aceia, cari cași ei, au aceeaș patrie, și limbă. Presupune, că dorul general ce stăpânește azi Anglia de a se reîntoarce la sinul Bisericii catolice este opera lor. Cere, ca fericirii Ioan Ficher și Toma more să exopereze dela Dumnezeu har pentru Anglia, ca să se poată reîntoarce la sinul maicii părăsite.

Preafericitul Părinte vorbește apoi despre criza ce bântuie pe teren economic, politic dar mai ales pe teren moral, care mereu amenință cu fantoma războiului. Nici nu s'au vindecat ranele trecutului și vifor după vifor se pregătește.

In situația aceasta amenințătoare popoarele privesc la Părintele ceresc, ca să primească lumină, mângăiere și nădejde.

Singurul razăm al omenirei

este azi virtutea creștinească: nădejdea. Să se liniștească dar viforul sufletelor prin nădejde, iar frica să se schimbe în rugăciune ferbinte, ca în sfârșit să vină timpuri mai bune pentru omenire.

Popoarele se înarmează din nou, războiul amenință din nou, războiul, care pe uscat, pe mare și în aer seceră viețile omenesți și în urmă-i nu rămâne decât pustiul și ruina, totuș nu se poate crede în posibilitatea unui nou război pe baza principiului: ce sunt împotriva dreptului nu trebuie crezute ca posibile. Nu se poate crede, că aceia, cari au răspundere pentru bunăstarea și înaintarea popoarelor, ei, cei chemați, să împingă la prăpastie pe conaționalii săi și o mare parte a lumii.

Dar dacă totuș ar săvârși cineva acest păcat îngrozitor — de ce să ferească Dumnezeu — atunci n'ar rămânea altceva, decât ca să ne rugăm lui Dumnezeu, ca să împrăștie popoarele, care doresc războiul.

Motivul triduului rânduit la Lourdes este gândul, ca Atotputernicul să lumineze mintea conducătorilor popoarelor, să dispară fantoma amenințătoare a războiului.

Privilegiu acordat credincioșilor din Rusia. Sf. Părinte a acordat tuturor catolicilor, de ambele rituri, privilegiul ca Dumineca să poată primi sf. Împărtășanie chiar și seara, dacă s'au abținut 6 ore dela orice mâncare sau băutură, — negreșit după spovedania cuvenită, căci trebuie să fie în starea harului divin.

Hristos a înviat!

I.

Din cer toți ingerii în staluri,
A treia zi s'au pogorit
Și-au asvârlit în lături piatra,
Ce-acoperea Sfântul Mormânt.

II.

Mărind a cerurilor slavă,
Isus Hristos a înviat,
Desăvârșind izbânda luptei
În contra marelui păcat.

III.

Acei cari îi păzeau mormântul,
S'au închinat în fața Lui.
Mărire întru cei de sus
A înviat Fiul Omului.

IV.

Și vestea a pătruns în lume,
Mărind pe Bunul Dumnezeu
Care pentru păcatul nostru,
A dat jertfă pe Fiul Său.

GR. ARDELEANU inv.

Rugăciunea Englezilor la ruga cea mare din Lourdes.

Marie Mama lui Dumnezeu, singură neprihănită dintre oameni, Mama noastră a tuturor, intervină pentru noi și cu noi la jertfa Fiului tău Dumnezeu, adună oamenii împrejurul altarului său, la picioarele Lui, ca să se unească.

Isuse, Fiul lui Dumnezeu, cel ce ai trăit și ai murit pentru neasemănata ta iubire de oameni, pe care Te jertfim în fiecare ceas pentru omenire, mântuește-ne prin aceasta jertfă, atrage la inima ta toate inimile, înveță-ne să ne iubim, cum Tu ne-ai iubit.

Dumnezeul iubirii, Tatăl Domnului Nostru Isus Hristos, Tatăl și iubitorul Trupului său tainic, al Bisericii, Tatăl și iubitorul tuturor oamenilor, pri-

mește jertfa adusă de Fiul Tău pentru omenire, din mâna acestora, de cari ai voit a te numi „Tatăl nostru,” dă lumii pacea aceea, pentru care a venit între noi El, Fiul tău. Mântuește-ne prin jertfa sfintei Liturghii, acum și pururea. Amin.

Tipografia și librăria

**Asociațiunii pentru cultura
poporului român din
Maramureș, tuturor ceti-
torilor „Duminecii” și
clienților dorește**

Serbători vesele și fericite

Calendar săptămânal.

28 Aprilie — 4 Mai 1935.

28. Dumineca Sfintelor Paști

Ap. Fapt. 1. 1. Evg. Ioan, 1, 1.

29. Lunea Paștilor

Ap. Fapt. 1. 12 Evg. Ioan 1, 18.

30. Marția Paștilor

Ap. Fapt. 2, 14 Evg. Euca 24, 12.

1. Mercuri Pr. Ieremie 588 a. Hr.

2. Joi Moașt. sf. Atanasie

3. Vineri MM. Timoteiu și Maura

4. Sâmbătă M. Pelagia.

„Ziua învierii și să ne luminăm popoare.”
(Stich.)

„Venit-au mai înainte de dimineață celea ce erau cu Maria și aflând piatra răsturnată de pe mormânt, auzit-au dela inger: Pre cel ce este întru lumina cea pururea fiitoare cu morții ce-l căutați ca pre un om? că s'a sculat Domnul ucigând moartea, că este Fiul lui Dumnezeu, celui ce a mântuit neamul omenesc.” (Ipacoi)

„Ziua învierii și să ne luminăm popoare și unul cu altul să ne îmbrățișăm, să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi. Să iertăm toate pentru înviere și așa să strigăm: Hristos a înviat din morți, cu cu moartea pre moarte a călcat și celor din morminte viață le-a dăruit.” (Laude.)

